

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20578/2022
11.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање Београд – Филијала Пожаревац, чији је пуномоћник Милош Мијатовић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Зорица Тршић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3349/21 од 11.02.2022. године, у седници већа одржаној 11.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3349/21 од 11.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 1975/21 од 21.09.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени је обавезан да на име стицања без основа за период од 20.02.2014. године до 15.07.2018. године тужиоцу исплати појединачно опредељене месечне новчане износе ближе означене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од 14.12.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 132.913,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3349/21 од 11.02.2022. године, донетом након одржане расправе у другостепеном поступку, укинута је првостепена пресуда и пресуђено тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на име неосновано примљених инвалидских пензија за период од 22.02.2014. године до 15.07.2018. године исплати појединачне месечне износе, односно укупан износ од 1.531.728,88 динара са законском затезном каматом од 14.12.2018. године до исплате и обавезан тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 210.208,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побиијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем тужиоца од 21.03.2002. године туженом је утврђен губитак радне способности као последица болести почев од 28.12.2001. године и утврђено право на инвалидску пензију. Тужени је по овом решењу примао инвалидску пензију у континуитету. Решењем тужиоца од 14.08.2014. године туженом је обустављена исплата инвалидске пензије почев од 20.02.2014. године, из разлога што се корисник инвалидске пензије – тужени није одазвао на контролни преглед и на позив органа вештачења. Решењем Управног суда од 08.05.2015. године, усвојен је захтев туженог за одлагање извршења решења тужиоца од 14.08.2014. године до доношења одлуке о управном спору у предмету Управног суда 4У 1126/15. Пресудом Управног суда 4У 1126/15 од 27.10.2017. године, одбијена је тужба тужиоца, овде туженог, са образложењем да је првостепени суд правилно применио одредбу члана 122. Закона о пензијском и инвалидском осигурању, имајући у виду да се по позиву туженог упућеног по службеној дужности тужилац није одазвао на контролни преглед на позив органа вештачења у поступку који је покренут сагласно одредби члана 96. став 1. Закона о инвалидском и пензијском осигурању, ради утврђења промена у стању инвалидности. Решењем тужиоца од 13.08.2018. године, утврђено је да је туженом за период од 20.02.2014. године до 15.07.2018. године на име инвалидске пензије неосновано исплаћен износ од 1.531.728,88 динара. Правноснажном пресудом Основног суда у Пожаревцу П 180/19 од 18.11.2020. године, усвојен је тужбени захтев овде туженог и обавезан Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање – Филијала Пожаревац да му на име накнаде штете због неисплаћене пензије за период од 25.08.2018. године до 10.03.2020. године исплати износ од 581.699,17 динара, а на име законске затезне камате износ од 47.383,01 динар, све са законском затезном каматом, као и трошкове парничног поступка.

Овако утврђено чињенично стање резултат је оцене доказа изведених од стране другостепеног суда, који је поступио у складу са одредбом члана 383. став 3. и 4. ЗПП и по својим овлашћењима укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима, применом члана 387. став 1. тачка 6. истог закона. Пресудом другостепеног суда тужбени захтев тужиоца одбијен је из разлога што је туженом право на инвалидску пензију признато решењем тужиоца од 21.03.2002. године, када му је утврђен губитак радне способности, а то право има и данас, с обзиром да му је поново успостављена исплата инвалидске пензије, због чега његов статус инвалида није промењен, те би обустава исплате инвалидске пензије представљала повреду стеченог права на имовину, у смислу члана 1. Додатног протокола уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије. Органи тужиоца нису испунили своју дужност поступања на време и на прикладан и доследан начин, а тужени је оправдано веровао да пензије прима на легитимној основи по основу решења од 21.03.2002. године, којим му је утврђено то право без икаквог условљавања јављањем на контролни преглед.

Чланом 210. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78 са изменама и допунама („Службени лист СРЈ“ број 31/93) прописано је да када је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ у неком правном послу или у закону, стицалац је

дужан да га врати, а када то није могуће, да надокнади вредност постигнутих користи. Обавеза враћања, односно накнада вредности настаје и када се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

Код чињенице да је туженом утврђен губитак радне способности као последица болести и решењем од 21.03.2002. године утврђено право на инвалидску пензију без условљавања јављањем на контролни преглед и да је тужени по овом решењу примао инвалидску пензију у континуитету, односно и током спорног периода када је примена тужиоцевог решења о обустави исплате од 14.08.2014. године одложена решењем Управног суда У 1126/15 од 08.05.2015. године, то је правилан закључак другостепеног суда да се тужени није неосновано обогатио на рачун тужиоца.

Неосновно се ревизијом указује да из разлога примене Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ број 34/03 са изменама и допунама) тужилац у спорном периоду није имао право на инвалидску пензију. О испуњености услова за признање права на инвалидску пензију туженом одлучено је решењем тужиоца донетим дана 21.03.2002. године. На основу тог решења је и у периоду од доношења решења о обустави исплате пензије дана 20.02.2014. године закључно са 15.07.2018. године инвалидска пензија тужиоцу исплаћивана и на основу тог истог решења је после 15.07.2018. године тужени остваривао право на исплату пензије. Како из наведеног произлази да тужеников статус инвалида по ком основу му је решењем од 21.03.2002. године признато право на пензију, убудуће и током ове парнице није промењен, тужилац у конкретном случају не може остварити делотворну правну заштиту позивајући се на коначно и правоснажно решење о обустави исплате инвалидске пензије донето дана 14.08.2014. године, јер се наведеним решењем није одлучивало од инвалидском статусу туженог. У стању инвалидности туженог ни током периода обуставе исплате пензије нису наступиле промене од утицаја на његово право на инвалидску пензију, у прилог чему говори и чињеница да је туженом поново успостављена исплата пензије. Наведено несумњиво следи из пресуде Основног суда у Пожаревцу П 180/19 од 18.11.2020. године, правоснажне дане 18.12.2020. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиоца АА (туженог у овој парници) и обавезан РФ ПИО – Филијала Пожаревац (тужилац у овој парници) да за период од 25.08.2018. године до 10.03.2020. године тужиоцу исплати припадајуће, а неисплаћене пензије са законском затезном каматом од дана вештачења до исплате и да настави са исплатом пензија.

Приликом доношења одлуке Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе, али је закључио да исти нису од утицаја на могућност доношења другачије одлуке, јер је другостепена пресуда донета кроз правилну примену материјалног права.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић